36 de ani
BURSA
ZIARUL OAMENILOR DE AFACERI
presă independentă
Vineri, 30 octombrie 2026, nr. 207 (8202), anul XXXVI
12 pagini

- PIAȚA MONETARĂ/ Dobânda la depozitele overnight a scăzut la 5,87% PAGINA 4
- PIAȚA VALUTARĂ / Euro s-a depreciat la 5,3449 lei PAGINA 4
- BRD Groupe Societe Generale - creditare solidă, profit frânat de costul riscului PAGINA 9
- Studiu: Fumul incendiilor de vegetație poate reduce producția de energie solară cu până la 70% PAGINA 10
- Peste 36.000 de studenți vor primi burse sociale în acest an universitar PAGINA 10
- COP31: Inteligența artificială să fie folosită la combaterea schimbărilor climatice PAGINA 10
- Sute de milioane pe hârtie, nicio producție comercială: grafitul din Gorj, resursa neexploatată a României PAGINA 12

GRAM AUR = 620,9452 RON **FRANC ELVEŢIAN = 5,7864 RON** **EURO = 5,3449 RON** **DOLAR = 4,7943 RON**

DOSARELE BURSA: STATUTUL CONDUCATORILOR DIN COLONII

Ilustrație concepută de MAKE

A fost schimbat Bolojan de americani?

Cine decide, în cele din urmă, direcția unei țări: cetățenii și instituțiile sale sau marile puteri care îi pot condiționa securitatea, accesul la resurse și relațiile economice? Întrebarea capătă o greutate aparte atunci când liderii acestor puteri își revendică public influența asupra destinului politic al altor state. La 28 octombrie, în contextul alegerilor parlamentare din Israel, Donald Trump a distribuit pe Truth Social următorul mesaj: „Când președintele Trump și-a anunțat susținerea pentru Bibi Netanyahu, situația s-a inversat complet, iar acum, în locul unei înfrângeri categorice pentru un mare prim-ministru, se întrevede o spectaculoasă revenire din urmă până la egalitate sau chiar o VICTORIE pentru Netanyahu. Totul s-a întâmplat DUPĂ anunțul de susținere al președintelui Trump, care nu dorește decât binele Orientului Mijlociu, al Israelului și al Statelor Unite ale Americii!". Mesajul era prezentat între ghilimele, fără să fie clar dacă Trump cita pe cineva sau vorbea despre sine la persoana a treia. În declarațiile adresate separat jurnaliștilor, președintele american a susținut, de asemenea, că sprijinul său îl ajutase mult pe Netanyahu.

(continuare în pagina 3)

O companie de stat refuză o propunere comercială pe care o consideră prea riscantă, iar ministrul Energiei cere intervenția președintelui și a premierului, invocând relația cu Statele Unite. La aproximativ două luni după analiza nefavorabilă achiziției, Corpul de Control al Ministerului Energiei ajunge la companie. Ulterior, ambasadoarei americane de la Atena îi este atribuită o afirmație despre capacitatea Washingtonului de a schimba guverne. La mai puțin de o lună, PSD își retrage miniștrii din Cabinetul Bolojan, iar guvernul cade prin moțiunea de cenzură adoptată în 5 mai, la inițiativa PSD și AUR. Această succesiune constituie punctul de plecare al dosarului Guilfoyle. Ceea ce încercăm să demonstrăm în rândurile următoare este legătura dintre evenimente: cine a urmărit o afacere, cine a exercitat presiuni şi dacă acestea au influenţat decizia politică de înlăturare a guvernului de la Bucureşti.

Scandalul izbucnit la finalul lunii septembrie porneşte de la investigaţia Wall Street Journal privind activitatea ambasadoarei SUA în Grecia, Kimberly Guilfoyle, şi apropierea sa de Christos Marafatsos, lobbyist al grupului grec Aktor. Publicaţia americană descrie promovarea insistentă a intereselor companiei respective în cadrul diplomaţiei energetice americane, dar avocaţii ambasadoarei şi reprezentanţii Aktor au respins existenţa unor conduite necorespunzătoare. Întrebarea ridicată de anchetă rămâne, însă, legitimă: unde se termină reprezentarea interesului unui stat şi unde începe promovarea interesului comercial al unui intermediar?

GEORGE MARINESCU

(continuare în pagina 3)

Guvernanţa corporativă a firmelor de stat: un eşec intenţionat

Amendarea excesivă a OUG nr. 109/2011 privind guvernanţa întreprinderilor publice (aprox. 33 modificări) a creat un cadru legal în care interesele de patronaj politic prevalează asupra eficienţei economice, astfel încât mecanismul extragerii de rente să se conserve. OUG nr. 109/2011 privind guvernanţa întreprinderilor publice nu reprezintă o ajustare structurală reală, ci o recalibrare birocratică a unui model instituţional captiv, care întreţine interesele tuturor partidelor politice când se află la putere.

VALENTIN M. IONESCU

OUG nr. 109/2011 îndepărtează România de standardele internaţionale ale OECD (2024), supra-birocratizează companiile de stat prin comitete inutile şi creează un aparat de monitorizare şi evaluare a întreprinderilor (Autoritatea pentru Monitorizarea şi Evaluarea Întreprinderilor Publice - AMEPIP) incapabil operaţional să îşi îndeplinească misiunea, în raport cu dimensiunea echipei pe care o are şi gradul de dotare.

Este surprinzător că modificările aduse OUG nr. 109/2011, mai cu seamă începând din 2023 s-au făcut cu binecuvântarea OECD şi a Comisiei Europene, iar modul de aplicare a acestui act normativ disfuncţional este acceptat tacit de ambele structuri pe care le-am menţionat. Mai mult, OUG nr. 109/2011 şi HG nr.639/2023 (care pune în execuţie OUG nr.109/2011) sunt încălcate grosolan de întreprinderile publice, ministere. Am să dau şi exemple în acest sens, în cuprinsul acestui articol.

Analiză critică a pilonilor de guvernanţă corporativă din OUG nr. 109/2011

A. Politica de proprietate a statului

În ceea ce priveşte politica de proprietate, OUG nr. 109/2011 este incompatibilă cu principiile OECD.

Ghidul OECD (ediţia 2024, pag.13) stipulează că statul trebuie să evalueze şi să justifice public motivele pentru care menţine proprietatea asupra fiecărei întreprinderi (ex.: eşec de piaţă, bunuri publice, monopoluri naturale). În schimb, OUG nr. 109/2011 consacră menţinerea necondiţionată a proprietăţii de stat sub pretextul evaziv al „interesului public", blocând privatizarea firmelor ce operează pe pieţe concurenţiale.

În cazul de faţă nu pun in discuţie interesele strategice ale statului în cazul Romgaz, Nuclearelectrica sau Hidroelectrica, ca să dau trei exemple, ci faptul că din cele 1400 de întreprinderi deţinute de stat sau de unităţi administrativ teritoriale (prin autorităţi locale) puţine sunt acele companii unde se justifică un control public.

OUG nr. 109/2011 prevede elaborarea politicii de proprietate de către AMEPIP (Autoritatea pentru Monitorizarea şi Evaluarea Întreprinderilor Publice), deşi această organizaţie publică nu are expertiză pentru a decide oportunitatea menţinerii sau privatizării întreprinderilor de stat sau ce să facă acestea. De altfel, această competenţă s-a consacrat şi prin Legea nr.48/2025, o combinaţie din mai multe legi în vigoare, care îngheaţă orice măsură de ajustare structurală a întreprinderilor. Pe fond, ministerele de resort (autorităţile tutelare) sunt cele care gestionează strategiile sectoriale, în care se fixează rolul întreprinderilor publice pe care le au în portofoliu, ceea ce AMEPIP nu are cum să facă. Mai mult, potrivit OUG nr.109/2011, Guvernul României poate delega exercitarea drepturilor de proprietate al unei întreprinderi de la autorităţile publice tutelare (ministere) către AMEPIP sau poate încredinţa direct AMEPIP exercitarea drepturilor de proprietate în cazul unor întreprinderi publice existente sau nou-înfiinţate (art.2 indice 1 alin.3 din OUG nr.109/2011). Având aceste competenţe, AMEPIP se vulnerabilizează, fiind supusă influenţei şi presiunilor politice.

B. Capacitate operaţională limitată

AMEPIP are 19 "atribuţii" şi 15 "competenţe şi responsabilităţi principale". Eu mă limitez la monitorizare şi evaluare, deocamdată.

La AMEPIP există o discrepanţă uriaşă între resursa umană disponibilă (aprox.88 posturi) şi portofoliul de întreprinderi publice care trebuie monitorizat, respectiv 1400. În absenţa unei digitalizări avansate, respectiv al inteligenţei artificiale este practic imposibil ca un personal redus să monitorizeze şi să evalueze performanţele tuturor companiilor din portofoliu.

În reglementări (OUG nr. 109/2011, HG nr. 639/2023) şi în normele interne ale AMEPIP nu există nicio distincţie între funcţiile de monitorizare şi evaluare, adică nimeni nu ştie care este diferenţa între ele. Monitorizarea este un proces continuu de colectare şi analiză/măsurare a datelor pe parcursul execuţiei unei activităţi, comparativ cu evaluarea care este o măsurare a eficacităţii şi eficienţei unei activităţi după ce aceasta a fost executată. În cazul de faţă, este vorba de activitatea întreprinderilor. AMEPIP nu are cum să facă o monitorizare, ci cel mult o evaluare a unei întreprinderi în baza celor 13-14 raportări anuale pe care aceasta este obligată să le facă. Prin urmare, în ciuda titulaturii sale ce indică funcţiile/atribuţiile, AMEPIP nu are cum să facă monitorizare, ci doar controale limitate (ceea ce este altceva) şi evaluări anuale, deşi pentru 1400 întreprinderi chiar şi evaluările rămân teorie.

(continuare în pagina 11)

IPOTEZE DE WEEKEAND

O vizită la muzeu

Cornel Codiţă

Următorul exponat al muzeului nostru ar putea fi peste un secol sau chiar mult mai repede, ceea ce numesc "Mac Războiul". Un fel de sendviș multistrat alcătuit din diferite tipuri de războaie și confruntări militare derulate simultan, pe teatre de război relativ independente, angrenînd în același timp, nu neapărat una împotriva celeilalte, marile puteri, puterile regionale și, desigur, periferia geo-politică.

Care muzeu? Astăzi, vă propun unul care, oficial, nu există nicăieri pe planetă: "Muzeul Războaielor Mondiale". O să ziceţi că ridicarea unui muzeu pentru doar două exponate e, cumva, un pic cam exagerat. Mă rog, pentru unii, o fi! Pentru cine contează circa 70 de milioane de oameni morţi, în cele două conflagraţii; pentru cine măsoară consecinţele redesenării hărţii politice a lumii de la un cap la altul, de două ori; pentru cine resimte existenţial mutarea centrului de greutate geopolitic al planetei din miezul Europei, în mijlocul Oceanului Atlantic; pentru cine are valoare, cît de cît, soarta şi destinul celor peste un miliard de oameni afectaţi direct de urgiile marilor conflagraţii, destine individuale, familiale, comunitare şi statale, miza muzeului capătă, totuşi, o oarecare greutate. Suficientă pentru ca muzeul să rămînă deschis cercetătorilor şi vizitatorilor, iaca, mai bine de un secol, fără să se înregistreze vreo scădere a numărului de programe de cercetare sau a numărului de "vizitatori". Este, poate, singurul muzeu din lume niciodată inaugurat şi cu toate acestea neîntrerupt frecventat. Acum, mai de curînd, muzeul a primit un nou exemplar-exponat: "Războiul Rece". Tot un război mondial, purtat cu alte mijloace şi după alte reguli. În esenţă, însă, acelaşi model. Două tabere care se înfruntă "pe viaţă şi pe moarte", pînă la "victoria finală", adică pînă ce una dintre ele, cea înfrîntă, este la pămînt, şi-a epuizat, la propriu, toate resursele sociale mobilizabile pentru război (armată, economie, politică), iar cealaltă, învingătoare, dictează condiţiile, economice, politice, militare, ideologice chiar, ale existenţei învinsului într-un viitor care începe din ziua capitulării. Şi începe, foarte concret, cu ceea ce are de plătit învingătorului: bani, aur, argint, resurse materiale şi tehnologice, teritorii, populaţie luată în sclavie.

(continuare în pagina 8)

Preţul gazelor a depăşit 100 euro/MWh în Europa

- Nivelul nu a mai fost atins după luna decembrie 2022
- Gradul de umplere a depozitelor de gaze din UE - la cel mai scăzut nivel de după 2009

Preţul de referinţă al gazelor naturale a depăşit, săptămâna aceasta, pe piaţa europeană, pragul de 100 de euro pe megawat-oră, pentru prima dată după luna decembrie 2022, pe fondul războiului din Orientul Mijlociu şi al gradului redus de umplere a depozitelor în pragul iernii, conform Reuters.

Miercuri, în jurul orei 16:00, la Bursa TTF din Amsterdam, cotaţia futures a gazelor cu livrare în luna următoare era în creştere cu 4%, atingând 100,37 euro pe megawatt-oră (MWh). Ieri, în jurul orei 11.43, cotaţia gazului la Amsterdam era de 97,91 euro/MWh (-2,8% faţă de ziua anterioară).

De menţionat că preţul se situa în jurul valorii de 32 de euro înainte de începerea războiului din Iran, la sfârşitul lunii februarie, dar rămâne mult sub nivelul record de aproximativ 340 de euro atins în august 2022, conform euronews.com.

"Încă o dată, din cauza turbulenţelor geopolitice, Europa se confruntă cu o nouă criză energetică", declară comisarul european pentru energie, Dan Jrrgensen, subliniind: "Ştim că această iarnă va fi dificilă pentru cetăţenii europeni şi pentru economia noastră, în general. Facturile pentru combustibili au explodat în UE".

Potrivit Reuters, gospodăriile şi consumatorii industriali din Europa resimt deja efectele preţurilor ridicate ale energiei. Analiştii din industrie se aşteaptă la încă un an cu preţuri mari pe piaţa de profil, chiar dacă războiul din Iran s-ar încheia, iar iarna ar fi una blândă. Asta, pentru că Europa va trebui să-şi refacă rezervele de gaze, care au scăzut la minime istorice. Gradul de umplere a depozitelor de gaze din UE se situează la aproximativ 75%, cel mai scăzut nivel înregistrat pentru această perioadă a anului după 2009.

A.V.

(continuare în pagina 4)

Ziarul BURSA - premiat de CCIB la Topul firmelor din Bucureşti

Ziarul BURSA a fost distins, miercuri seara, cu Premiul special pentru profesionalismul în analiza şi prezentarea informaţiilor economice relevante pentru comunitatea de afaceri, acordat de Camera de Comerţ şi Industrie a Municipiului Bucureşti, în cadrul galei "Topul Firmelor din Bucureşti 2026". Distincţia reprezintă o recunoaştere a contribuţiei publicaţiei la informarea mediului de afaceri şi la promovarea unui jurnalism economic bazat pe analiză, rigoare şi responsabilitate editorială.

Premiul a fost acordat în cadrul unuia dintre cele mai importante evenimente dedicate recunoaşterii performanţelor mediului de afaceri din Capitală, organizat anual de Camera de Comerţ şi Industrie a Municipiului Bucureşti. Gala "Topul Firmelor din Bucureşti" reuneşte reprezentanţi ai companiilor, ai autorităţilor publice, ai organizaţiilor profesionale şi ai mediului economic, oferind un cadru de apreciere a rezultatelor obţinute de întreprinderile bucureştene.

SABIN S. BRANDIBURU

(continuare în pagina 8)